

ingediend op **321** (2014-2015) – Nr. 2
27 mei 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Marc Hendrickx, Tine Soens en Karim Van Overmeire

over het ontwerp van decreet

houdende instemming
met de associatieovereenkomst tussen
de Europese Unie en de Europese Gemeenschap
voor Atoomenergie en hun lidstaten,
enerzijds, en Georgië, anderzijds,
ondertekend te Brussel op 27 juni 2014

en over het ontwerp van decreet

houdende instemming
met de associatieovereenkomst tussen
de Europese Unie en de Europese Gemeenschap
voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds,
en Oekraïne, anderzijds,
ondertekend te Brussel
op 21 maart 2014 en op 27 juni 2014

en over het ontwerp van decreet

houdende instemming
met de associatieovereenkomst tussen
de Europese Unie en de Europese Gemeenschap
voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Moldavië, anderzijds,
ondertekend te Brussel op 27 juni 2014

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Rik Daems.

Vaste leden:

mevrouw Ingeborg De Meulemeester, de heren Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck,
Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, mevrouw Manuela Van Werde;
de dames Sabine de Bethune, Vera Jans, de heren Ward Kennes, Johan Verstreken;
de heren Rik Daems, Herman De Croo;
de dames Tine Soens, Güler Turan;
de heer Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

de dames Cathy Coudyser, Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete,
Sabine Vermeulen;
de dames Karin Brouwers, Griet Coppé, de heer Joris Poschet, mevrouw Valerie Taeldeman;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;
de dames Caroline Gennez, Ingrid Lieten;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin;
de heer Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

321 (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

322 (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

323 (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed	4
II.	Bespreking	5
1.	Vragen en opmerkingen van leden	5
2.	Antwoorden van de minister-president.....	8
3.	Replieken van leden	9
III.	Stemmingen.....	9
1.	Stemmingen over het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst met Georgië	9
1.1.	Artikelsgewijze stemming	9
1.2.	Stemming over het geheel	9
2.	Stemmingen over het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst met Oekraïne	9
2.1.	Artikelsgewijze stemming	9
2.2.	Stemming over het geheel	10
3.	Stemmingen over het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst met de Republiek Moldavië	10
3.1.	Artikelsgewijze stemming	10
3.2.	Stemming over het geheel	10

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed werden op dinsdag 19 mei 2015 drie ontwerpen van instemmingsdecreet met een associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten en een derde land behandeld.

Het betrof hier meer bepaald associatieovereenkomsten met Georgië (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 321/1*), Oekraïne (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 322/1*) en de Republiek Moldavië (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 323/1*). Gezien er grote structurele gelijkenissen zijn tussen deze overeenkomsten, maakten ze in de commissie het voorwerp uit van een geïntegreerde toelichting en een geïntegreerde bespreking. Over elk van de ontwerpen van decreet vonden aparte stemmingen plaats.

I. Inleidende uiteenzetting door Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Minister-president *Geert Bourgeois* zegt dat een associatieovereenkomst het meest verregaande type van overeenkomst is die de Europese Unie (EU) kan sluiten met een staat of regio. Ze stelt dergelijke overeenkomst voor aan partners waarmee ze de goede betrekkingen wil verruimen op basis van wederzijds vertrouwen en enkele algemene waarden en principes. De overeenkomsten hebben tot doel de politieke dialoog te versterken, de samenwerking op diverse domeinen te bevorderen en ook een vrijhandelsruimte te creëren. In dit geval gaat het om Georgië, Oekraïne en Moldavië, leden van het Oostelijk Partnerschap. Het zijn belangrijke partners in het Europese nabuurschaps- en partnerschapsbeleid, dat bedoeld is om een bevoorrechte relatie op te bouwen met de buurlanden in Oost-Europa, ten zuiden van de Middellandse Zee en in de zuidelijke Kaukasus die geen uitzicht hebben op toetreding tot de EU.

De EU en deze drie landen besloten, in overeenstemming met het Oostelijk Partnerschapsbeleid, een associatieovereenkomst te sluiten ten einde de politieke associatie en de economische integratie van de drie landen in de unie te versnellen door een diepgaande en uitgebreide vrijhandelszone tot stand te brengen. Het Oostelijk Partnerschap is een ambitieus project dat van start ging in 2003. De Europese Unie wil in dat partnerschap geleidelijk verder gaan dan de traditionele handels- en samenwerkingsverbanden. Op economisch vlak biedt ze preferentiële handelsbetrekkingen, een betere toegang tot de interne markt, betere verbindingen, energievervoer en telecommunicatie alsook de mogelijkheid om te participeren aan bepaalde Europese programma's. Er wordt ook extra financiële en technische steun geboden. De associatieovereenkomsten bevatten daarnaast enkele politieke clausules die essentieel zijn om de waarden van de unie te uiten: over mensenrechten, democratie en de rechtstaat, de kernwaarden van de EU dus. De vrijhandelsakkoorden die deel uitmaken van de associatieovereenkomsten, zullen hopelijk nieuwe kansen scheppen voor de economische betrekkingen tussen de EU en de drie landen, onder meer export- en investeringsmogelijkheden.

De minister-president herinnert eraan dat de Oekraïense president Janoekovitsj eerder besliste de associatieakkoorden niet te ondertekenen, waarna de Maidan-opstand uitbrak. Gisteren heeft de Europese commissaris voor Handel Cecilia Malmström na overleg met Russische en Oekraïense diplomaten aangekondigd dat de overeenkomst met Oekraïne op 1 januari 2016 in werking zal treden.

Het gaat hier om gemengde verdragen, die, waar het gaat over de deelstaatbevoegdheden, voor Vlaanderen een grote impact kunnen hebben op de economische ontwikkeling, de export en de investeringen.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van leden

Voor *Joris Poschet* kan de goedkeuring van deze overeenkomsten een sterk signaal zijn aan het adres van Rusland, een signaal dat de Europese Unie toenadering blijft zoeken tot de oostelijke buurlanden. Elk van deze drie landen heeft te kampen met een door Rusland aangestuurde territoriale conflict-drang: Georgië met Abchazië en Zuid-Ossetië, Moldavië met Transnistrië. Oekraïne heeft een illegale annexatie van de Krim achter de rug en een grootschalig militair conflict in zijn traditioneel industriegebieden.

De voorliggende akkoorden zijn in geen geval de voorbode van een automatische toetreding tot de Europese Unie. CD&V handhaaft zijn standpunt dat het EU-lidmaatschap gebaseerd moet zijn op verdiensten.

De akkoorden zijn meer dan een politieke samenwerking, maar scheppen een vrij-handelszone. Wat hem opvalt is dat de goedkeuring van het ontwerp van decreet ook inhoudt dat het parlement zich eens verklaart met toekomstige wijzigingen aan de bijlagen van de overeenkomsten. Het parlement heeft dus niets te zeggen als het met sommige toekomstige wijzigingen oneens zou zijn.

De fora voor politieke dialoog moeten blijkbaar de gemeenschappelijke inspanningen voor meer regionale stabiliteit bevorderen, conflictpreventie en crisisbeheer op touw zetten, militaire en technologische samenwerking organiseren, terrorisme bestrijden en non-proliferatie van wapens opleggen. Het lid vraagt hoe die fora samengesteld zullen worden, hoeveel keer ze zullen vergaderen, wat hun taken zijn en of alleen de federale overheid of ook Vlaanderen erbij betrokken is. Tot slot weet hij dat het Federale Parlement deze verdragen al heeft geratificeerd, maar hoe staat het in de andere deelstatelijke parlementen?

Met Moldavië zijn er importquota afgesproken, onder meer voor appels, pruimen, druiven en tomaten. Voldoen die aan de Europese fytosanitaire bepalingen? Zal dat geen bijkomende impact hebben op de Vlaamse fruitsector die al lijdt onder het embargo van de Russische Federatie?

Tot slot merkt de spreker nog op dat de audiovisuele diensten uitgesloten zijn uit de overeenkomst met Moldavië en Georgië. Is dergelijke vrijhandelszone ook uitgesloten in het verdrag met Oekraïne?

Volgens *Tine Soens* bracht 2014 de diepste crisis in de relatie EU-Rusland sinds de Koude Oorlog. Het conflict over Oekraïne plaatst vraagtekens achter de premissen waarop het beleid tegenover de Oosterse burens gebouwd is. Blijkbaar slaagt de Europese Unie er niet in de banden aan te halen met landen van het Oosterse Partnerschap: Armenië, Azerbeidzjan, Wit-Rusland, Georgië, Moldavië, Oekraïne, en tegelijk een strategisch modern partnerschap aan te gaan met de Russische Federatie. De voorliggende associatieakkoorden zullen door Rusland gezien worden als een politieke en economische uitdaging van de Europese Unie. Omdat het EU-beleid ten opzichte van het Oostelijk Partnerschap en Rusland niet los van elkaar gezien kunnen worden, moet de unie werk maken van een geïntegreerde visie: een harde houding waarbij toch gezocht wordt naar dialoog. Ook Oekraïne moet op zijn verantwoordelijkheid gewezen worden. Kortom, de hamvraag is welke strategie de EU moet volgen.

Vrede en stabiliteit op het continent zijn slechts mogelijk als de unie kan terugkeren naar een beleid van samenwerking met Rusland, op basis van Europese en internationale beginselen, waarbij rekening gehouden wordt met de legitieme

belangen van alle betrokken partijen. Een sociaaldemocratisch beleid ten aanzien van het oosten moet er een zijn van detente, waarbij er mogelijkheden zijn voor een rechtvaardige en vreedzame samenwerking met inbegrip van sociale, culturele en wetenschappelijke uitwisselingen.

Het doel blijft, hoe moeilijk dit momenteel ook mag lijken, de integratie van Rusland in de pan-Europese politieke, economische en veiligheidsstructuren. De Europese Unie heeft belang bij een goede relatie met Rusland, dat een steeds grotere rol speelt in het oplossen van internationale conflicten en uitdagingen bijvoorbeeld in het Midden-Oosten. Rusland speelt ook een constructieve rol in de onderhandelingen over het nucleaire programma van Iran. Op alle vlakken is een sterk Rusland dat naar de Europese politieke, economische en sociale standaarden toegroeit in het voordeel van de Europese Unie. Daarom moet de EU ook investeren in samenwerkingsverbanden met Rusland en de andere oosterburen. Enkel dan zal Europa zijn mannetje kunnen staan in de steeds meer geïntegreerde wereldeconomie waarin de Aziatische regio zowel politiek als economisch steeds assertiever wordt. De Euraziatische Economische Unie toont het potentieel aan van een partnerschap onder gelijken. Het doel moet zijn om een gedeelde economische zone waaraan niet alleen de EU en de Euraziatische Economische Unie deelnemen, maar ook alle andere naties in de regio. Een dergelijk project kan alleen slagen met een gedeeld respect voor de democratische rechten en de zelfbeschikking van Oekraïne en de andere staten ten oosten van de Europese Unie.

Europa heeft ook grote belangen bij een stabiel Oekraïne. Het land wordt onterecht gedwongen te kiezen tussen Rusland en Europa; het moet zijn politiek systeem moderniseren, corruptie tegengaan, eenheid en territoriale integriteit promoten en tegelijk werk maken van de economische ontwikkeling van elk deel van het land. Wegens zijn geografische positie en de traditionele band met Rusland en de andere landen aan de oostelijke grens met de Europese Unie is de relatie met en de toegang tot zowel de Russische als de Europese markt cruciaal. Door de verregaande hervormingen richting EU-wetgeving die de uitvoering van deze akkoorden vereist van de landen, wordt een soort van soft-power-regime-change afgedwongen. De vraag is of de drie landen wel in staat zijn om de gevraagde hervormingen door te voeren. In Oekraïne is er vooralsnog geen vooruitgang te merken in de aangekondigde sociaaleconomische hervormingen.

De vraag is wat de gewenste eindstatus is van het partnerschap. Is dat voor alle landen hetzelfde? Is Europa bijvoorbeeld even ambitieus in de Kaukasus als in Oekraïne? De discussie over het Oosters Partnerschap brengt ook de discussie over het lidmaatschap van de Europese Unie en vooral de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) terug op gang. Wil Europa echt dat een bevroren conflict zijn grenzen binnentrekt en dat een nieuw ijzeren gordijn(tje) wordt opgericht? Is dit wel het geschikte moment om de associatieakkoorden te ratificeren? En hoe ziet de Vlaamse Regering en bij uitbreiding de Federale Regering, deze akkoorden in een bredere context, vooral in relatie met Rusland?

Associatieakkoorden zijn, zoals de minister-president al aangaf, de meest verregaande samenwerking die de EU kan sluiten met het type landen waar het Oostelijk Nabuurschap zich op richt, aldus *Karim Van Overmeire*. Ze zijn anders dan de akkoorden met landen van de westelijke Balkan waar er op lange of zelfs zeer lange termijn een lidmaatschap van de Europese Unie inzit. Na de val van de muur in 1989 was er een soort optimisme, zeker in West-Europa, dat de Europese Unie er door soft power, samenwerking op vlak van economie, mensenrechten, cultuur enzovoort, in zou slagen het succesvolle model van West-Europa, dat al zo lang voor vrede zorgde, te exporteren naar Centraal en Oost-Europa. Ooit werd er zelfs aan gedacht ook Rusland in de grote Europese familie te brengen. Momenteel is er nog maar weinig grond voor het optimisme van de jaren negentig. Dat heeft onder meer te maken met de herwonnen rol die Rusland zichzelf toedicht. Die rol

wordt wat gepersonaliseerd door president Vladimir Poetin, maar het lid denkt dat de assertieve buitenlandse politiek steun vindt in de brede lagen van de bevolking. De droom van een pan-Europese structuur met een democratisch Rusland dat de mensenrechten respecteert en de corruptie aanpakt ligt hoe dan ook aan diggelen. Of men het nu wil of niet, er is inderdaad een nieuw ijzeren gordijntje aan het neerdalen. Of misschien nog erger: er ontstaat aan de oostgrens van Europa een brede zone van instabiliteit. In de drie associatielanden zijn er separatistische avonturen, gesteund door Rusland, die allemaal geleid hebben tot kleine maffiastaatjes, die door niemand erkend worden behalve door Rusland, waar complete rechteloosheid heerst, waar allerlei organisaties illegale activiteiten zoals vrouwenhandel kunnen organiseren. De situatie verbetert er niet op, want ondertussen is er ook Oost-Oekraïne.

Europa moet in een dergelijke situatie vooral, het Engelse gezegde indachtig, 'stand by his friends'. Als de Europese Unie een hand uitsteekt naar die landen en er een associatieakkoord mee sluit, dan moet het daar de consequenties van dragen. De associatieakkoorden niet ratificeren omdat ze op het slechte moment komen of om Rusland niet voor het hoofd te stoten, zou onverstandig zijn. Dat zou betekenen dat aan een groot deel van Oost-Europa, aan Oekraïne, aan Moldavië, aan Georgië, aan Armenië, aan Azerbeidzjan wordt gezegd dat het model van West-Europa met de rechtstaat, met democratie, met mensenrechten niet voor hen geldt om Moskou niet te provoceren. Uiteindelijk zou dat veel mensen de hoop op een betere toekomst ontnemen. Hoe men het ook draait of keert, de West-Europese samenleving is inherent veel beter dan de Russische op het vlak van individuele vrijheid, mensenrechten, de werking van de rechtsstaat enzovoort.

De spreker heeft de drie landen al bezocht en was twee maand geleden nog verkiezingswaarnemer in Gagaoezië, een autonoom zuidelijk republiekje van Moldavië. Het probleem is dat in elk van deze drie republieken het centraal gezag vrij zwak is. Zelfs politici die claimen tot het prowesterse kamp te behoren, stellen keer op keer teleur op het vlak van bestuurskwaliteiten en economische hervormingsbeslissingen. Ze roepen de dreiging van Rusland in om meer geld te krijgen, maar dat Europese geld wordt maar zelden nuttig besteed.

Hij had gedacht dat het toetredingsproces tot Europa in alle republieken voor een zeker optimisme zou zorgen. Hij was echter in gebieden waar de volledige bevolking alleen maar Russisch spreekt, dus alleen maar naar Russische media luistert. Als ze vertrekken, gaan ze naar Rusland, niet naar West-Europa. Hun volledige fruitteelt was op Rusland gericht, ze zijn dan ook zwaar getroffen door de sancties tegen dat land. Ook in West-Europa geraken ze hun producten echter niet kwijt omdat de westerse consument daarin geen interesse heeft. De bevolking is verpauperd en teleurgesteld. De Russen hebben in die situatie maar weinig moeite om iedereen ervan te overtuigen dat alles de schuld is van de Europese Unie. Als verkiezingswaarnemer merkte het lid op dat alle kandidaten pro-Russisch waren. Geen enkele kandidaat wou gezien worden in het gezelschap van een ambassadeur of zelfs van het centraal gezag. De verkiezingscampagne werd volledig gefinancierd door Russische zakenlui.

De Europese Unie was daar in Moldavië, een buurland waar het nu een associatieovereenkomst mee afsluit, compleet afwezig. Nu langer wachten met de associatieovereenkomst, wat mevrouw Soens lijkt voor te stellen, geeft de Moldaviërs het signaal dat wat West-Europa heeft niet voor hen bestemd is, dat ze zich beter kunnen schikken naar Poetin omdat ze in zijn invloedssfeer zitten. Dat is zowat wat ook in 1939 werd gedaan: een scheidingslijn trekken tussen Nazi-Duitsland en de Sovjet-Unie, waar de bevolking gezegd werd zich te schikken naar de invloedssfeer waarin ze woonde.

Het lid is blij dat de associatieovereenkomsten hier, nauwelijks een jaar na ondertekening, al voorliggen en kan alleen maar hopen dat de engagementen van de politici op het terrein voelbaar zullen zijn.

Herman De Croo is het in grote mate eens met dit betoog. Het verbaast hem wel dat ook de Europese Gemeenschap van Atoomenergie partij is in deze associatieverdragen.

Wouter Vanbesien zegt dat het hier om een behoorlijk genuanceerde zaak gaat. Hij ziet zowel voor- als nadelen in het sluiten van associatieverdragen op dit moment en de afweging is niet evident. Het nadeel is dat het conflict met Rusland, dat ook ten nadele is van de plaatselijke bevolking, wordt uitgediept. De verwijzing naar de jaren dertig vindt hij wel kort door de bocht. Het gaat erom de toekomst van Europa, de toekomst van die landen en hun bevolking en ieders welzijn in ogenschouw te nemen. Aan de conflicten ligt veel meer ten grondslag dan de specifieke situatie in die landen, die een speelbal worden in een groter geostrategisch conflict.

Een voordeel is dat deze landen op deze manier mee kunnen getrokken worden in de vrijheid en democratie die Europa aan het uitbouwen is. Europa heeft een duidelijk engagement genomen en dat mag niet licht teruggeschoefd worden. Groen zal deze ontwerpen van decreet dan ook goedkeuren, wat het trouwens ook in het Europees Parlement heeft gedaan. Dat neemt niet weg dat het hier om een delicate kwestie gaat.

2. Antwoorden van de minister-president

Minister-president *Geert Bourgeois* wijst erop dat ook de Raad van State opgemerkt heeft dat de lidstaten geen veto kunnen stellen over toekomstige wijzigingen. Het gaat dan alleen maar over nieuwe verworvenheden met betrekking tot het Europese acquis. Veranderingen in het acquis hebben automatisch implicaties op de associatieovereenkomsten. Die veranderingen moeten goedgekeurd worden door de lidstaten en, voor gemengde bevoegdheden, ook door het Vlaams Parlement. Federaal minister Reynders heeft zich geëngageerd om de Kamer op de hoogte te brengen van de strekking van de wijzigingen alvorens ze in werking treden. Ook de minister-president is bereid dat te doen, wat hem de beste manier lijkt gelet op het feit dat er geen formele goedkeuringsbevoegdheid is.

Of en hoe Vlaanderen aan de fora kan deelnemen, zal bepaald worden in het samenwerkingsakkoord. Tot nog toe gebeurt alles informeel via de Directiegeneraal Europese Zaken en Coördinatie. Het Federale Parlement heeft het associatieakkoord vorige week geratificeerd, de Duitstalige Gemeenschap gisteren en de andere deelstaten zullen allicht volgen. Op de situatie bij andere lidstaten heeft de minister-president geen zicht.

De fytosanitaire maatregelen maken deel uit van het verdrag: voor Moldavië is dat in artikel 176; voor de twee andere associatiepartners zijn er allicht gelijkaardige bepalingen. Minister Joke Schauvliege heeft trouwens geen voorbehoud gemaakt of opmerkingen gegeven daaromtrent. Voorts bevestigt de minister-president dat artikel 87 inderdaad uitsluit dat Oekraïne deelneemt aan de open markt voor audiovisuele diensten. Een belangrijke passage van het verdrag met Oekraïne gaat over Tsjernobyl: de nucleaire veiligheid bij de ontmanteling. Dat is de reden waarom de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie hierbij betrokken is.

De negatieve houding van sp.a verrast de minister-president. Groen neemt een eerder genuanceerde houding aan. De associatieakkoorden geven inderdaad vorm aan het partnerschap en kunnen bijdragen aan de creatie van welvaart. Dat wordt inderdaad een delicaat proces dat met horten en stoten zal verlopen. Het zal een lang en moeilijk proces zijn om de fundamentele waarden, de rechtstaat, de demo-

cratie, de fundamentele verlichtingswaarden te implementeren in de betrokken landen. Het is goed op die manier vorm te geven aan het Europese nabuurschap.

3. Replieken van leden

Tine Soens vindt dat ze namens sp.a een genuanceerd verhaal heeft gebracht, gefocust op twee overwegingen. Vooreerst de vraag of deze landen wel in staat zijn de gevraagde hervormingen door te voeren. Dat zal enorme inspanningen vergen en momenteel is er geen enkele vooruitgang te merken. De tweede overweging is dat het beleid van de Europese Unie ten opzichte van zijn oostelijke burens, niet los gezien kan worden van het beleid ten opzichte van Rusland. Europa moet werk maken van een geïntegreerde visie, een harde houding gecombineerd met dialoog. Ze vreest dat met deze associatieakkoorden Europa slechts één deel daarvan uitvoert. Hoe moeilijk het ook is, het doel moet blijven de integratie van Rusland in een pan-Europese politieke, economische en veiligheidsstructuur. Dat kan alleen maar met een gedeeld respect voor het democratisch recht van zelfbeschikking van Oekraïne, Moldavië en Georgië ten opzichte van de Europese Unie. Sp.a zal tegen deze associatieakkoorden stemmen, zoals de partij ook in de Kamer al gedaan heeft.

Karim Van Overmeire onderstreept dat het voor de inwoners van die landen een immens verschil maakt of hun land behoort tot de invloedssfeer van Rusland – en tot de Euraziatische unie toetreedt – of tot die van de Europese Unie en de daarmee geassocieerde landen. Dat geldt voor de individuele rechten, voor de werking van de democratie, voor vrije journalistiek, voor de werking van het rechtsapparaat en rechtszekerheid voor de ondernemingen. In de beste der werelden is iedereen de vriend van iedereen en is er een Euraziatische unie van het westen van Spanje tot aan Vladivostok, maar de realiteit is anders. Het lid raadt collega Soens aan ter plaatse te gaan kijken en met eigen ogen te zien dat de samenlevingen gespleten zijn, zowel in Georgië, Oekraïne als Moldavië. Het slechtste dat Vlaanderen nu kan doen is de mensen die hun hoop stellen in Europa een diffuus signaal geven. Het devies moet zijn 'stand by your friends'.

III. Stemmingen

1. Stemmingen over het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst met Georgië

1.1. Artikelsgewijze stemming

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van decreet worden aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

1.2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Georgië, anderzijds, ondertekend te Brussel op 27 juni 2014, wordt eveneens eenparig aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

2. Stemmingen over het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst met Oekraïne

2.1. Artikelsgewijze stemming

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van decreet worden aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

2.2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds, ondertekend te Brussel op 27 juni 2014, wordt eveneens eenparig aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

3. Stemmingen over het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst met de Republiek Moldavië

3.1. Artikelsgewijze stemming

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van decreet worden aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

3.2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet houdende instemming met de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds, ondertekend te Brussel op 27 juni 2014, wordt eveneens eenparig aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Rik DAEMS,
voorzitter

Marc HENDRICKX
Tine SOENS
Karim VAN OVERMEIRE,
verslaggevers